

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP

MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 3. sz.

Kormányozzon a koalíció!

Budapest, július 7.

A „Pester Lloyd“ néhány nappal ezelőtt olyan eszmét vetett fel, mely a legnagyobb mértékben foglalkoztatja a politikai köröket. Cikkében melyet határozottan a koalíció köréből származottnak jelent ki, azt a pro-
pozíciót teszi, hogy vegye át a parlamenti többség a kormányzást. Ezzel közvetlenül összeköttetésbe lép a királlyal és elhárítja az elöitételeket. Ha a kormány végleges átvétele rögtön nem történhet meg, mert a katonai program megállapítása hosszabb időt vesz igénybe, ám álljon a kormányzati ügyek élére egy a többségi pártokból vett és a többségre támaszkodó ügyvezető miniszterium, a mely a kompromissumot előkészítené. Ezzel lehetővé tennék, hogy az ex-lex-nek vége szakadna, a kvóta parlamentárisan döntetnék el és a kereskedelmi tárgyalásokat is teljesen a törvénynek megfelelően kezelnék. Ha aztán Magyarország parlamentáris felelős minisztériummal rendelkezik, akkor a katonai téren felmerült differenciák eliminálása könnyebben eshetnék meg.

A felvetett eszméhez egy tájékozott politikus a következő megjegyzést tette tudósítónk előtt:

Alig hiszem, hogy a ki ezt az eszmét felvetette, tényleg a koalíció szándékait tolmácsolná. Mert az idea nem új, a krízisnek egy előbbi stádiumában szó volt már egy átmeneti Darányi kormányról. A terv akkor azon hiusult meg, hogy Darányiék a szabadelvűpárthoz, tehát az ellenfélhez fordultak támogatásért. A függetlenségi párt, — mondták, elvi okoknál fogva a közös hadseregnek ujoncokat nem adhat, adjon tehát a szabadelvűpárt.

Hozza be a maga százötven

emberét és biztosítsa a többséget, hogy a függetlenségi párt politikai szüzességét megőrizhesse. A gondolat valóban mulatságos volt. Mintha így szóltak volna: Mi ellenetek akarunk kormányozni, jöjjetek, tegyétek ezt lehetővé. Azt hiszem nincs a világon parlament, a melyben politikai ellenféltől ilyen politikai szolgálatot kértek volna. De olyan parlamenti testület már egyáltalán nem képzelhető, a hol a politikai ellenfél ilyen kérelmet teljesített volna. Ebben a tekintetben a helyzet ma sem változott. Átmeneti kormány, mely a koalícióra támaszkodnék, nem igen képzelhető el ma sem. Mert egy ügyvezető kormány létjoga csakis az lehet, hogy az állami szükségleteket biztosítsa.

Tehát garantálnia kell a költségvetést, a kvótát, a kereskedelmi szerződéseket és a fel nem emelt ujoncjutalékokat. Miután pedig a koalíció a passzív rezisztencia, értsd a kidacolás és kicsikarás álláspontján van — alig fogja az állami szükségletek elintézésével a kicsikarás leghatályosabb fegyverét kezéből kiadni. A „Pester Lloyd“-ban felvetett eszme tehát nem fest úgy, mintha a koalíció portáján látott volna napvilágot. Inkább talán egy aggodó hazafias lélek indítványa, mely megett alig áll valaki. Ha tévednénk és tényleg komoly volna a pro-
pozíció, úgy semmi sem áll útjában a megvalósításának. Az országra csak haszon háramlanék belőle. Kormányozzon a koalíció!

Katonai behívók kézbesítése Szabadkán.

Azt hisszük 47 darab behívót kézbesítettek Szabadkán a közgyűlés ismert határozata után.

Ebből az alkalomból a Bácskai Hirlap szájkodik, a gyávaság jelzővel dobálódzik, a közgyűlés hatá-

rozatainak negligálásával vádolja a tanácsot. Nos hát ennél otrombább, méltatlanabb és durvább támadást nem intéztek a tanács ellen. Ez az a hang, amelylyel terrorizálni szoktak, amelylyel izgatják a népet, amelylyet csak olyanok használnak, akik az igazság hiányát durvasággal akarják leplezni. Még németül is citálnak a cikkben, igaz, hogy a citált négy szó is rossz, rossz szórendben van egymásután rakva. Épen olyan rossz szórendben, amint mint aminő rossz a cikk logikája, mint amennyire nincs tisztában a cikkíró azzal, hogy miről is akar írni, mint ahogyan nem tudja mi a különbség a törvény és a közgyűlési határozat között, mint ahogyan nem érti meg a Bánffy-féle javaslatot, de a közgyűlési határozatot sem. Szóval a teljes járatlanság mindenben, ez a cikk karaktere.

Mielőtt tovább mennénk, megjegyezzük, hogy a tanács és annak feje sem a Bácskai Hirlaptól, sem más szájkodó demagógtól nem tanul törvénytiszteletet, sem kötelességtudást, de még kevésbé hazafiságot. Ezt különben nagyon jól tudja Szabadka közönsége és Szabadka közönségének képviselője a törvényhatósági bizottság.

Hanem, hogy a dolgot helyes világitásban mutassuk be, s így megakadályozzuk a közvélemény félrevezetését, elmondjuk a behívók történetét.

Azok a meghívók kiknek szóltak? Ez az első kérdés.

Az 1904. évre megszavazott ujoncoknak, akiknek már októberben be kellett volna rukkolni, de akiket nem hívnak be azért, hogy a rendes létszámban esetleges halálozás, vagy időközben történt szabadságolás következtében beállt hiányt pótolják.

Ezek tehát tulajdonképpen már 1904-re megszavazott ujoncok. Tehát nem a rendes értelemben vett póttartalékosok, akiket csak kiképzésre szoktak behívni és azután fegyvergyakorlatra. Nem is olyanok, akiket a hároméves katonák elbocsátása folytán beállt létszámbeli pótlására hívtak volna be.

Már pedig úgy törvényhozás által elfogadott Bánffy-féle határozati javaslat, mint a szabadkai törvényhatósági bizottság határozata csak arra az esetre vonatkozik, nem pedig a most szóban forgó behívásokra. Ezeket még a Mukics-féle indítvány sem említi, már pedig ez az indítvány egy megyei függetlenségi párti képviselő szerint amugy is tullott a

célon. Annyira azonban nem ment, hogy ezeket a behívásokat is felvegye keretébe.

Ez a dolog lényege. Aki tehát emiatt vádaskodik, emiatt gyanúsít meg valakit hazafiatlansággal, azaz, aki szájkodik.

Biró Károly és Szabadka város tanácsa azonban mosolyogva olvashatja csak az ellene szórt gyanúsításokat, ha ugyan olvassa. Biró Károly és a tanács még eddig mindig megkapta az ilyen vádaskodásokért az elégtételt Szabadka nagy közönségének képviselőitől abban a bizalomban, mely minden támadás csak fokozottabb mérvben fordul feléje.

Az öngyilkos maturans ügye.

Vettük a következő levelet:

Tekintetes Szerkesztő ur!

Platz Bonifác tankerületi főigazgató a hozzá f. évi július 1-ső napján intézett és címére ajánlva feladott becses levelemre se nem válaszolt se nem reagált. Levelemet a postafeladó vevénnyel együtt a vallás és közoktatásügyi minisztériumhoz küldöm be. — Levelem közzététele óta többen is állították a nyilvánosság előtt, hogy Platz Bonifác hazudott, azt állítván, hogy tanügyi botrányok (talán drámák) csak Szabadkán estek meg, másutt sehol, egyetlen egyszer sem. Levelem közrebocsátása után kaptam a következő levelet:

Tömörkény puszta 1905. VII/1.
u. p. Mindszent (Csongrád m.)

Tekintetes

Dr. Reisner Lajos urnak

Szabadka.

Mélyen tisztelt Uram!

Bocsásson meg, hogy ösmeretlenül fölkeresem soraimmal, de olvasva a lapokban a közgyűlésen beadandó indítványát a szabadkai diák szomorú tragédiájából kifolyólag a »rettenthetetlen« Platz főigazgató ur ellen — el nem mulaszthatom az alkalmat, hogy ne üdvözöljem igen tisztelt Doktor urat ezen elhatározásáért!

Ha van valaki aki gyűlölettel viseltetik e reverendás szörny ellen, ha van valaki aki ösmeri az ő butaságig menő lelketlenségét, igazságtalan, embertelen eljárását az csak én lehetek, mert a hozzám, az én esetemhez hasonló áldozat már nyugszik a szerencsétlen Kosztics személyében.

→ POLGÁRI TAKAREKPÉNZTÁR M. SZ. SZABADKA. ←

HIRDETÉS! Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy intézetünk működését **1. kör, Kölcsey-utca 245. szám alatt levő**

ideiglenes helyiségében f. évi július hó 11-én megkezdí.

Üzletrészek és részjegyek az intézet helyiségében, valamint az igazgatósági, felügyelő bizottsági és választmányi tagoknál levő aláírási iven bármikor jegyezhetők.

Az igazgatóság.

A főigazgató ur így nyilatkozik: »Főigazgatóságom 13 éve alatt csak Szabadkán volt ismételve hasonló természetű tanügyi botrány. Másutt soha egyetlen esetben sem.«

Nos hazudik a szent atya. És én ezt szemébe is merem vágni. Igenis volt rá eset: az én esetem.

Nem is oly régen történt, hogy elfeledhettem volna a rossz memoriájú fődirektor ur. Tavaly történt meg a szegedi piaristák gimnáziumában, hogy engem is elbuktatott természetből az érettségi vizsgán, abból a tárgyból, amiből mindig, kivétel nélkül minden egyes klasszifikálásnál „jeles“, tehát a legjobb előmenetelnek tartott a szaktanár. De nemcsak ebből a tárgyból, hanem végig minden egyes bizonyítványomban 8 esztendőn keresztül általános „jeles“ tanuló voltam, a viseletem mindig „példás“ volt, ösztöndíjakat kaptam és pályadíjakat nyertem el, szóval mindig az eminensek közt voltam, úgy hogy kiérdemeltem tanáraink szeretetét és becsülését.

De jött ez az ur, a diákok átka, az a pergament arcú szoknyás főigazgató és lerombolva az én 8 évi munkámat, letörve nimbusomat és agyontaposva az én ambicióm — elbuktatott. Még pedig abból a tárgyból, melyet mindig, kezdettől fogva a legnagyobb szeretettel és lelkesedéssel tanultam. Ön is tett érettségi. Sajnos, nincs szerencsém ösmerni, hogy régen-e, vagy a közelmúltban. Mindegy — bármikor, mindenestre emlékszik még mélyen tisztelt uram, hogy az a szegény diák micsoda beszámíthatlan lelki állapotban, milyen retentő izgatottságban ül oda ítélő bírái elé.

És ha ebben az állapotban, mikor gondolkodásra ugyszólván képtelen, egy-két kérdést nem tud, akkor az a fődirektor ur, akihez most van annak a szegény diáknak először »szerencséje« — nem hallgatva a tanári karra, ki jobban megösmerte e fiú szorgalmát 8 esztendő alatt, lerombolva 8 esztendő ernyedetlen munkáját — elbuktatja. Hát nem égbekiáltó igazságtalanság ez? a józan ész és a méltányosság lábbal taposása. És a szabadkai esetben a szeretetet hirdető apostolnak, annak a reverendás hetvenkedő fődirektor urnak eljárása nem minősíthető másnak, mint: gyilkosságnak.

Az én szerencsétlen kollegám Kosztics, jobban szívére vette a dolgot mint kellett volna. Mint elmondtam velem is hasonló eset történt, ugyszólván ugyanaz. Avval a különbséggel, hogy nálam hál' Istennek vannak szüleim és még nem vagyok kenyért kereső, míg Ő a szerencsétlen már családfőntartó volt. Az tehát a kétónk közti különbség, hogy nagyobb kár érte, mintha én ölöm magam agyon. De dacára, hogy dugába dölve láttam 8 évi munkámat, le volt törve ifju lelkemnek nemes ambíciója — sose gondoltam a fegyverre. Nevetéses volt előttem, hogy az én kimondhatatlan fájdalomért halálommal bosszuljam meg magamat azon a lelketlen reverendán, amelyhez im mégis csak vér tapad.

Itt az én bosszum, hogy szemébe csaphatom most annak a szent atyának, hogy hazudik és hazudik!! Elő-

tanu vagyok, hogy igenis nem ez az »egyetlenegy« eset!!!

Itt volna már az ideje, hogy letörjük ennek a basáskodó, magánál nagyobb urat nem ismerő, a vakmerőségig igazságtalan tisztelendő urnak a szarvait.

Az én esetemnél is vezércikkettek sokáig, de sajnos nem akadt egy ilyen tiszteletre méltó ur — mint ön uram — aki indítványával — hálára kötelezi a későbbi diákságot.

Fogadja ezért az elhatározásáért őszinte tiszteletemnek, határtalan nagybecsülésémnek kifejezését.

Bocsánatát kérem, hogy ösmeretlenül ilyen hosszú ideig igénybe vettem idejét.

Igaz tisztelettel

G. I.

joghallgató.

Mindezen a nyilvánosság előtt felhozottak alapján és belátva azt, hogy július 1-én még tévedésben leledzettem visszavonom azon sértő állításumat, hogy a tankerületi főigazgató úgy hazudott: Miként egy vétkét mentegető csirkefogó. Tévedtem. Ugy hazudik mint egy büntudattal terhelt közönséges kapcabetyár.

Szabadka 1905. Július hó.

Dr. Reisner Lajos

törv. hat. bizotts. tag.

A helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 8.

A minisztereink utazásával kapcsolatosan ismét békehireket kolportálnak. Jól értesült politikai körökben a leghatározottabban tartja magát az a hír, hogy Fejérváry Géza báró kész béketerárral érkezik meg Ischlból.

A Fejérváry kormány e hírek szerint vissza akar vonulni, hogy egy koalíciós ügyvezető-kormány váltsa fel a helyét. A koalíció ugyanis azzal érvel, hogy rossz tanácsadók veszik körül a királyt. Ezzel szemben Fejérváry — igen helyesen — azt javasolja, hogy képezze a koalíció a király környezetét, akkor talán mégis sikerülni fog létrehozni a megegyezést.

A koalíció soraiban már beösmernik, hogy a békés megoldási tervek mind több hívet hódítanak. Napról napra szaporodik azoknak a száma, akik engedve a nyomásnak, nem kötik magukat a végletekhez, hanem szívesen belemennének egy méltányos, de hasznos megegyezésbe. Nyilvánvaló immár, hogy a nemzet kimerült már a katonai követelésekért folytatott küzdelemben és igen kellemes fogadtatásban részesülne egy olyan megegyezés, amely szociális vívmányokat hozna.

Kossuth Ferenc holnap este Budapestre érkezik és nem lehetetlen, hogy a jövő hét valamelyik napjára összehívja a vezérő-bizottságot.

Kormány körökből határozottan megcáfolják azt a hírt, mintha Fejérváry Géza báró mai kihallgatásának az volna a célja, hogy megkapja a király beleegyezését ahhoz, hogy erőszakos rendszabályokat alkalmazzon a renitens törvényhatóságokkal szemben.

A minisztereinköt egyébként a délutáni órákban fogadta a király.

Jakobcsics Gyula.

A legterhesebb és leghálátlanabb életpályát, a közéleti sikeres mezejét választotta küzdőteréül, nemes és nagyra törő terveket szőve haladt előre kiszemelt úján, de a sorskönyvében csalódások és szenvedések voltak terhére írva. S ő fájdalommal bár, de megadással tűrte nehéz sorsát, s szívének utolsó dobbanásáig nem szünt meg remélni, hogy egykor még sokat fog tenni és alkotni szeretett szülővárosának érdekében. De az élet kaszája kéréllhetetlen, learatja a jót, a rosszat, a törekvőt és semmittevőt, a gazdagot és szegényt. Ma ő is sorra került.

Jakobcsics Gyula nyug. gazdasági tanácsnok ma délelőtt 9 órakor palicsi villájában hosszas szenvedés után fájdalom nélkül elhunyt 38 éves korában.

Alig túl az emberöltőn hunyta le örök álmra fáradt szeméit a közélet kitűnő tollu munkása, a jeles gazda, akinek városunk modern gazdasági intézményeinek megalkotásában sok, talán legfőbb része volt.

Ifjan, alig 35 éves korában hagyta el helyét, de bár alig pár évig volt városunk háztartásában tere az önálló működésre, feledhetetlen érdemeket szerzett városunk fejlesztésében. A ma már országos hírnevű palicsi földmives iskola létesítése is nagyrésztben az ő nevéhez fűződik, s a szép palicsi fenyves telepítését is ő kezdeményezte.

Az elhunyt gimnáziumi tanulmányait Szabadkán végezte, a jogot Kecskeméten és Budapesten hallgatta. Pályáját a vármegyénél kezdte, hol aljegyző és tb. szolgabíró volt. Mintegy 15 év előtt lépett szülővárosa szolgálatába, s a közbizalom csakhamar a főjegyzői majd a gazdasági tanácsnoki állásba helyezte, mely állásában három év előtt történt visszavonulásáig ernyedetlen buzgalommal működött.

Betegsége mintegy másfél év előtt kezdődött. Gyilkos kór támadta meg szervezetét, melynek szívósságával máig eltenállt, utolsó percéig megtartva gondolkozásának épségét.

A biztosan közelgő vég tudatában tette meg halála esetére szóló intézkedéseit, gondoskodva hozátartozóiról és megbocsátva mindenkinek, akikben csalódott és akik tragikus végzetét előmozdították. Hogy megnyugvást talált az enyészetben, meghatóan bizonyítja ama rendelkezése, amelyben meghagyta, hogy halála után szívét szurják keresztül.

Temetése holnap délután lesz a palicsi gyászházból, honnan a bajai temetőben levő családi sírba vitetik örök pihenőre. A temetési szertartást Korossy Emil ág. ev. lelkész fogja végezni.

Forradalom Oroszországban.

Constanza, július 8.

A Potemkin ma reggel torpedói kíséretében ide visszaérkezett. Azt hiszik, azért jött, hogy a román kormány segítségével büntetlenül leszerelhesse. A hajó a kikötő előtt

hatszáz méterrel állt meg. A kikötőkapitány azonnal a hajóra ment.

Odessza, jul. 8.

A rendőrség még folyton számos letartóztatást eszközöl. Nagyon sok tekintélyes ember is börtönbe kerül, köztük egy volt egyetemi rektort is elfogtak.

London, jul. 8.

Manilában összeesküvést fedeztek fel, melynek célja az, hogy az orosz hadihajók tisztjeit, a Milán kapitányát kivéve, megöljék.

Bukarest, jul. 8.

A Potemkin hajó a kíséretében levő torpedónaszádjával együtt Konstancaba érkezve a román hatóságok felszólítására megadta magát, a legénység partra szállt és a hajókat átadták a román hatóságnak.

Odessza, jul. 7.

A II. Miklós cár nevű hadihajó ideérkezett. A legénységnek nem engedik meg a partraszállást, mert attól félnek, hogy odakünn felbujtogatják.

Pétervár, július 7.

A főiskolákat az ősszel nem nyitják meg.

Egyről-másról.

— Budapesti levél. —

Írta: Dr. Fehér Jenő.

Budapest, július 8.

Kedves Kollegámat, Faragó Jenőt, a ki szinte utólrhetetlen a művészvilág intimitásainak kifürkészésében, Odesszába szólította a hivatása. Sajnálom és irigylem őt egyszerre. Sajnálom, mert a szerkesztőségi íróasztalt vérrel áztatott utcák következtével, a telefon szolid csöngését robbanó bombák dörejével kellett felcserélnie. Irigylem, mert közvetlen szemtanuja lehet annak a világsemménynek, hogy egy évszázadok óta rabságban sínlődő nép kebléből miként tör ki a vágy az isteni szabadság után.

De az odesszai bombáknál, melyeknek pusztító erejétől tucatszámra hullanak az emberek, jobban, mélyebben megértett bennünket az a pisztolylövés, amelyet öngyilkos szándékkal tüzelt magára az első magyar verista író, Bródy Sándor. Három-négy hónappal ezelőtt láttam őt utoljára. Néhány percre betekintett a kávéházba. Keresett valakit. Láttam rajta, hogy megöregedett. Dus hajába, amely szokás szerint rendetlenül omolt a homlokába, sűrűn vegyültek a fehér szálak. Odaköszönt az asztalunkhoz, révetegen körülnézett, aztán eltávozott. Az asztalnál valaki mosolyogva jegyezte meg:

— Bródy Sándor öregszik. Mit szólnak ehhez az asszonyok?

Végzetes cselekedetének okáról sokféle verzió kering. Az én meggyőződésem szerint két okból akarta eldobni magától az életet. Egyik oka a lázas munkától és a gyors élettől kimerült idegek elernyedése, amely ez írónál rendszerint azzal a félelemmel párosul, hogy az alkotás géniusza hűtlen lett hozzájuk. Másik oka — nyíltan kimondom — az anyagi zavarokban keresendő, amelyek magyar írónál, fájdalom, gyakori vendégek. Irodalmi vállalatát balul ütöt-

Weitzenfeld Márczell

kender, kötél, zsinag zsák, ponyva és lópokróc raktára

Telefonszám 190. SZABADKA Kovács-utca 294.

Gabona zsák 4 nyüstös 30, len zsák 40 krtól. Borszűrő zsák. Vizmentes és rostáló ponyvak négyzetméterenként 40 krtól.

Kötélárak, u. m.: istran, kotófék, rudallo kötelek stb. a legolcsóbb árban, csakis i. kenderből legjobb minőségben.

Tennis pályák teljes berendezése 100 K.

Függő ágy (hengemate) 3 korona — Halászháló, tornaszerek a legolcsóbb árban. Lótakaró háló 10 koronától kezdve. Lópokrócok gyári raktára.

tek ki, szépiró tolla után pedig a legzséniálisabb író is alig tud megélni Magyarországon. Mindnyájunknak aggódó gondolata naponta többször ott időz a komor bécsi kórház kis szobájában, a hol Bródy Sándor fekszik vérző mellel, halovány arccal. Ő óhajtja a halált, mi rettegünk, hogy eljöhet...

A főváros izzó levegőjére egyébként mélységes unalom csöndje borul. A módosabbak elszéledtek a fürdőhelyekre, a kiket meg ideköt a hivatásuk, szorgalmasan törölgetik verejtékező homlokukat. A művészek közül Ujházi mester az idén is hű maradt elveihez: Ős-Budában nyaral, s fiatalos tüzzel csapja a szelet a mulatóhely csillagainak. Más esztendőben Feld papa rendszerint meginvitálta őt néhány esti vendégszereplésre, az idén azonban Krecsányi dirigálja a városligeti szinkórt, s oly rosszul folyik a sora, hogy a tagjait is alig tudja fizetni. De ki veheti rossz néven, hogy az emberek többre becsülnek egy hideg fürdőt egy meleg színháznál?

A Népszínház, amely a budai színház körében nyaral, szintén sokat szenved a kánikulától. Az igazgató szörnyűködik a kis bevételeken, a színészek meg azon keseregnek, hogy a fél napjukat a villamos vasuton kénytelenek tölteni. Megvizsgáltam őket, hogy ez idő alatt legalább megtanulhatják a szerepeiket.

— Igen ám, de mit tegyek én? — kérdezte a színház tenoristája, — nem tudok itt a villamoson énekelni! Mire én csöndes maliciával válaszoltam:

— De a színházban sem...

HIREK TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Julius hó 9-én. A szabadkai kereskedő ifjak házimulatsága I. kör Wesselényi-utca 191. sz.

Julius 16. Országos atletikai viadal Palicson.

Julius 16. A magyarországi szabómunkások és munkásnők szakegyesülete szabadkai csoportjának zártköri táncvigalma a városligetben.

Julius 16. Az általános ipartestület közgyűlése a Hungária nagytermében.

Julius 16. A szabadkai építő iparosok körének közgyűlése d. u. 3 órakor, a kör helyiségében.

Julius 30. A szabadkai vas- és fémmunkásoknak cimbalomversenyyel egybekötött táncvigalma a városligetben.

— **Áthelyezett kir. ügyészek.** Az igazságügyminiszter Popovics Aurél főügyészi helyettesi cím és jelleggel felruházott ujvidéki kir. ügyészt a zombori és Meszlényi Antal aradi kir. ügyészt az ujvidéki kir. ügyészséghez helyezte át.

— **Nyugalomba vonuló forgalmi főnök.** Amint biztos forrásból értesülünk, Weinhart Manó, szabadkai forgalmi főnök legközelebb nyugalomba vonul s helyére Payer Józsefet, a jobbparti üzletvezetőség főellenőreit nevezik ki.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter Küchler Sándor billédi kir. járásbírói végrehajtót a zentai kir. járásbíróshoz helyezte át.

— **A közkórkáz új orvosa.** A Mária Valéria kórházhoz legutóbb kinevezett dr. Schulhoff Sándor harmadik segédorvos a mai tanácsülésein tette le hivatali esküjét és állását ma el is foglalta.

— **Kivándorlási megbízott.** A belügyminiszter a tengereituli kivándorlók szállítására engedélyt nyert Cunard Line által meghatalmazott Léderer Jenő ujvidéki kereskedő alkalmazását Ujvidék működési területtel jóváhagyta.

— **Okleveles szabadkai tanárnő.** Berényi Margit a budapesti Erzsébet nőiskolában a nyelv és történettudományoknak a felső elemi és polgári iskolákban való tanítására jelesen képesítve lett.

— **Eljegyzés.** Maurer József tasnádi kir. járásbírói tisztviselő eljegyezte Széll János helybeli máv. vasuti altiszt leányát, Margitkát.

— **Bácskai komlótermelők egyesülete.** Vármegyénk komlótermelő gazdái a közös érdekek megvédelmezésére, a komlótermelés szakszerű művelése és a termények célszerűbb és könnyebb értékesítése céljából f. hó 1-én Zomborban egyesületté tömörültek. Latinovits Pál főispán szakszerű fejtegetése után Bácskai Komlótermelők egyesülete címmel nyilvánították ki a nagyszámban egybegyűltek e nagy horderejű gazdasági egyesületet megalakulnak s elnökül nagy lelkesedéssel Latinovits Pál főispánt választották meg.

— **Pécs—Baja.** Baranya megyében egy új, báttaszék-pécsi vasut építését tervezik, még pedig oly módon, hogy a baja-báttaszéki vasut kiépítése után Pécs és Baja között motoros vasuti közlekedés legyen. Erre a vasutra Pécs városa 400.000 koronát hajlandó áldozni.

— **A tűzoltóság gyászsa.** Tűzoltóinknak halottjuk van. Füle János nyug. hivatásos tűzoltó örparancsnos és önkéntes tűzoltó tegnap elhunyt. Bajtársai ma délután 4 órakor a nagyközönség részvételével helyezték örök nyugalomra.

— **Állami birtokvásárlás Bácskában.** Reinhardt György bácskai földbirtokos pincédi (Pivnica) birtoka gazdát cserélt. 500.000 koronáért a földművelésügyi miniszterium vette meg, mely Pincéden nagyobb befektetésű kísérleti földekkel összekötött központi intézetet szándékozik létesíteni komlótermelésre.

— **A vasuti teherkocsik fosztogatói.** Az államvasuti igazgatóságnak alapos fejtörést okozott a helybeli teherpályaudvaron már hónapok óta garázdálkodó tolvajbanda. Számталanszor tette meg észrevétlenül a körmönfont banda, hogy éjnek idején a teherkocsikhoz férközött és néhány kocsit ajtajáról letörve az ólomzarat, jól megrakodtak és oly észrevétlenül távoztak zsákmányukkal, mint ahogyan hozzájutottak. Most végre egész véletlenül sikerült a rendőrségnek a fiatal, de annál elvetemedettebb tagokból álló bűnszövetkezetet nyakoncsipni. A polgári rendőrök ugyanis tegnap egy más bűnügyből kifolyólag egy gyanúsított egyénél házkutatást tartottak,

mely alkalommal egy egész raktárt találtak edényekből, fűszerárubból, fehérneműekből, sőt egy halom ólmot is találtak, melyről azonnal észrevették, hogy a teherkocsik zárlatairól valók. A nyomozást azonnal kiterjesztették s már is meg van az eredménye, hogy három tagja a díszes társaságnak a rendőri foghelyiségben hűsöl. Fehér Mátyás, Palatinus István és Szivák Pál képezik a jófajta triumviratust. Mindhármán suhancorkorbeli notórius csavargók. Ma délután kihallgatták őket s mindhármán teljes beismerésben vannak. A talált ingóságokon kívül még sokkal többet zsákmányoltak, bőrtöket, kukoricát, tüveket s más árucikk szállítmányokat, amelyeket lehetőleg gyorsan értékesítettek. A nyomozás kiegészítéseképp előreláthatólag még más hasonló s a bűnös manipulációban részes egyéneket fognak le tartóztatni.

— **A Duna áldozatai.** Ujvidékről írják: A hőség beálltával a fürdőzők száma is szaporodik és ezzel együtt a Duna áldozatainak száma is. Vasárnap délelőtt Németh Antal 22 éves földmives lelte halálát fürdés közben a Dunában, hétfőn délután pedig Bence János 42 éves lócsiszárt, ki lovakat usztatott és a ló hátáról lefordult, ragadta el az ár. Németh holttestét kedden reggel kifogták, Bencéét azonban még nem.

— **Palicsi táncanfolyam.** Julius hó 12-én szerdán kezdi meg Landau Géza táncanító a gyermek tánc cursust. Az oktatás Palicson a Vermes villában (vizpart) mindennap reggel fél 9 órakor kezdődik. Jelentkezni még mindig lehet.

— **Esküvő.** Szikora József helybeli vaskereskedő f. évi július hó 16-án tartja esküvőjét Drenkovics Ilonkával, özv. Drenkovics Ferencné leányával.

— **Ha jól és olcsón akarjuk szükségletünket beszerezni, Cipő, kalap, urí és női divat cikkekben, úgy forduljunk a Versenyáru üzlethez Szabadka, Papucs piac.**

— **Bohn M. és Társa gőz téglagyár Nagyikinda, átfestő cserépraktárt létesített Szabadkán a magy. kir. államvasut területén.** Ezen vállalat, e szakmában a legnagyobb s a legjobb is, nem csak Magyarországon, hanem a külfölddel szemben is a legelső helyet foglal el. Ajánlhatjuk a venni szándékozónak már azért is, mert ezen nagy vállalat előkelőségét igazolja az, hogy legtöbb és legelőkelőbb vevői vannak, u. m.: 6 cs. kir. fensége József főherceg, Herceg Lichtenstein, Graf Nemes, Nádasdy, Szapáry, Károlyi, Forgách uradalmat. A magy. kir. államvasut, több másik vasutak, nagy- és kirbirtokosok, gyárak és vállalatok. Venni szándékozók figyelmét felhívjuk a gyár mai hirdetésére.

— **Margit crém.** Kevés hölgy van az országban, ki a Földes Kelemen gyógyszerész ezen kiváló arkenőcsét ne ismerné. Ugyanis az összes szépítő szerek között a Földesféle Margit crém örvend a legnagyobb kelendőségnek, mert teljesen ártalmatlan a bőr mindennemű tisztálanságát, szeplőt, pattanást, mitesszert, stb. néhány nap alatt eltávolítja és

az arcot üdövé, fiatallá varázsolja. Nemcsak az arcból, hanem a nyak, váll és kéz fehéritésére és szépítésére is használják. Nagy tégely 2, kicsi 1 korona. Kapható a készítőnél Földes gyógyszerésznél Aradon és minden gyógyszerertárban Utánzatoktól óvakodjunk.

A gyümölcs befőzés titka

meg van oldva egy új szerrel. Ezen igen fontos ujdonság Amerikai Gyümölcs Salicyl néven jön forgalomba amelynek használata által a befőzött gyümölcsök, tiszta átlátszó színüket és keménységüket éveken keresztül megtartják. Nem drágább, sőt még olcsóbb, a fűszerkereskedésben vásárolt, közönséges és az emberi szervezetre ártalmas salicylsavnál. Minden csomagon az Amerikai Gyümölcs Salicyl gyártó részvénytársaság neve és az Oroszlán védjegy látható. Kapható 10—20—30. filléres és 1 koronás csomagokban. Vásárlásnál csak Amerikai Gyümölcs Salicyl az Oroszlán védjeggyel kérjen mindenki. Magyarországi főraktár: Wachsmann és Vellner (Zalán Béla utóda) droguazületében Szabadkán, Kossuth-utca

TÁVIRATOK.

Kossuth Lajos Tivadar Budapesten.

Budapest, jul. 8. Kossuth Ferenc, a függetlenségi párt elnöke holnap reggel érkezik vissza Budapestre, hogy fivérért, Lajos Tivadart fogadja. Valószínű, hogy Kossuth Lajos Tivadar mostani látogatását nemsokára Magyarországra való költözködése fogja követni. Ezzel régi vágyát teljesíti, amelynek megérlelését siettetette az a körülmény, hogy az olasz vasutak állomositása folyamatban van s azok élére Bianchi kerül, úgy hogy a Kossuth által vezetett délolaszországi vasutak vezető szerepüket elveszítik.

Kilépés a szabadelvű pártból.

Budapest, jul. 8. Holcer János, a korponai kerület orsz. képviselője, ma az orsz. szabadelvűpártból kilépett.

Nessit lemondatták a mandátumáról.

Budapest, jul. 8. Biztos forrásból nyert értesülés szerint Nessi Pál országgyűlési képviselőt felkérlik a tabi kerület választó polgárai, hogy mondjon le a mandátumáról.

A kolera Marseilleben.

Páris, július 8. A Matin azt jenti hogy Marseilleben halálos kimenetelű kolera eset fordult elő.

A kanonok szolgálja.

Zágráb, július 8. Egy kanonok Marcz Fuges nevű szolgáját ma lakásán borzasztóan megcsönkítva holtan találták. Gyilkosa valószínűleg egy napszámos, kinek Fuges éjjeli szállást adott. Közlebbi részletek még nem érkeztek. A vizsgálat folyik.

Dr. Heiszler J. orvostudor
Vizgyógyintezete
Szabadka n, Mária-Terézia park, vasut mellett

Gyógy módok: massage, vizcúra, szénsavas fürdők (nauheimi).
Villanyozás, továbbá orvosi torna
Javalva van: az idegbetegségeknel mint: idegesség, hysteria, főfajás, és szédülésnel
A légző szervek betegségeinel: tüdőhurut és nehéz légzésnel (asthma). — Gyomor és bélbajoknel: székrekedésnel. — Szív bajoknel: szénsavas fürdők (nauheimi). Rheuma és köszvénynel. Mérsékelt árak. Nyáron át frissítő fürdők.

REGÉNY CSARNOK.

A fekete boríték.

Németből: Kőrmezy Ernő. 32.

— De kicsoda ön tulajdonképen?
— Az én multamból egy sötét visszaemlékezés kel elő mindig, újra, meg újra. Mióta eszemet tudom, egyre gyötör, kínoz. Senkinek e világon föl nem tárnám e titkot, de ha ön kívánja nagysád!...

Amint most a táncterembe akartak visszatérni, hogy távolléttük fel ne tűnjék, egyszerre csak heves remegés lepte meg Rajmundot, s holt-sápadtan állt meg a küszöbön.

— Mi lelte önt? — kérdé ijedten Irén.

Rajmund kiakasztá karjából Irén kezét s mindkét tenyerét görcsösen homlokára szoritotta.

— Nem! kiáltá most, az nem lehet! és hirtelen megragadva Irén karját szorongatotta, mint egy őrt.

— De az Isten szerelmére Rajmund ur! Hisz iszonyu fájdalmat okoz vele! sikoltá a leány ki maga is közel volt az ájuláshoz.

Csak hogy amaz nem hallott semmit; lélekzete nehezült és kinyújtott karjával odamutatott a csokorra, mely egy kis asztalkán állt.

— Hogy kerül ide e csokor? Feleljen! Ki merte ezt a szégyent cselekedni velem?

A nagy lármára csakhamar oda-csődültek a vendégek. Rajmund szikrázó tekintettel nézett körül, mintha keresne valakit, a kin haragját kiöntse. De csak meglepődött, egykedvű arcokat látott.

Egyszerre azonban fölegyenesedett; rekedt kiáltás lebbent el ajkáról s a másik percben már megragadott egy urat s ütlegelni kezdte.

— Ezer villám! ordítá ez, hisz ez az ember őrt!

Spavento volt az áldozat ki hiába igyekezett Rajmund markából szabadulni. Végre aláhagyott dühe s mivel nem akart nagyobb botrányt okozni, parancsolólag intett Spaventónak, hogy kövesse őt.

(Folyt. köv.)

TÖRVÉNYKEZÉS.

Bűnügyi főtárgyalások. A szabadkai kir. törvényszék büntető tanácsa hétfőn, július hó 10-én a következő bűnügyeket tárgyalja: Kókai Béla és társai súlyos testi sértés. Szavold István hatóság elleni erőszak. Dági István és társai hatóság elleni erőszak. Leotkai Ferenc súlyos testi sértés.

KÖZGAZDASÁG.

A „Hermes“ Magyar Általános váltóüzlet Részvénytársaság, Budapesti heti jelentése a tőzsdéforgalomról és a pénzpiacról

Budapest, 1905. július 8.

A budapesti tőzsde a lefolyt hét elején azon hir folytán, hogy báró Fejérváry miniszterelnök az ellenzéki koalícióval tárgyalásokat folytatni készül, megszilárdult és ezen szilárd-ság alig szenvedett csorbát akkor, amidőn a megegyezési tárgyalások eredménytelenek maradtak. Bizony-ságául szolgál ez annak, hogy a tőzsde a magyar politikai válság egyes kedvezőtlen mozzanataival már nem is vet számot és megerősíti a mérvadó köröknek általunk már

ismételten említett azon véleményét, hogy a politikai helyzet tisztulásával az értékpapir-piacnak élénk fellendülése várható.

Az internacionális értékek közül legelőkeltebb volt a forgalom magyar hitel- és osztrák államvasut-részvényekben, melyek számottevő árfolyam-emelkedést értek el és nagy tételekben vásároltattak magyar kereskedelmi r.-t. részvények, melyek kb. 50 koronányi árfolyásban részesültek. Ez utóbbi részvény iránti érdeklődés arra vezetendő vissza, hogy — mint hírlik — a magyar kereskedelmi részvénytársaság Herzog M. L. és tsa budapesti nagykereskedő cég macedoniai üzletét átvenni szándékozik.

A befektetési értékek piacán csendes volt az irányzat és még ama csekély visszaözlés is, mely a külföld részéről a mult héten észlelhető volt, csaknem teljesen megszűnt.

Az Erzsébet-Sanatórium sorsjegyek a július 1-i huzás után árban gyengültek, ellenben a többi kisebb sorsjegyek iránt, különösen Bécs részére, ismét nagyobb érdeklődés kezd mutatkozni.

A pénzpiacra a gazda-közönség részéről nyilvánuló szükséglettel összefüggésben némi szilárdulás állott be és a váltóbenyújtások az összes bankoknál nagyobb arányokat öltöttek.

A hét legnevezetesebb árfolyam-változásai a következők voltak:

	jun. 29.	jul. 6.
4% os magyar koronajáradék . . .	97.25	97.10
Magy. hitel részvény 773. —	775.50	
Magy. kereskedelmi r.-t. részvény . . .	572.50	619. —
Pimamurányi vasmű részvény . . .	548. —	550. —
Osztr.-magy. államvasuti részvény . . .	666.50	671. —
Erzsébet-Sanatórium sorsjegy . . .	11.50	11.25

Nyílttér.*)

Vas- és fémmunkások figyelmébe.

Szabadkán, Weisz János Antal vezeték- és légszesz-szerelő gyárában a lakatosok beszüntették a munkát, mert nem tudták tovább tűrni Orozvárcsöves István nevű szervezetlen társuk komiszkodásait, akihez viszont, éppen piszkos hajlamainál fogva, a munkaadó ragaszkodott.

A szabadkai szervezett vasmunkások.

Felelős szerkesztő:
DUGOVICH IMRE.
Laptulajdonosok: **AZ ALAPÍTÓK**
Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon szám: 62.

Szerkesztői üzenet.

R. T. Bizony, bizony nincs rossz izlése. Csak hogy az már nagy gavalléra vágyik ám, mert van ám már huszéves is. Fogadjon el tőlem, kedves barátom ismeretlenül egy jó tanácsot. Higyje meg, a jóakarát írta meg velem. Sohase törekedjék elő-hetetlen után, sohase törekedjék a korát meghaladó ábrándok lehetetlen megvalósítására. A fiatal kor nagyon gazdag az ábrándokban, de ha valamely ábránd annyira megkapja a fiatal lelkét, hogy annak megvalósítását életcéllá tüzte maga elé, akkor a tanulás és akaraterő révén kell előkészíteni azt a kort, amelyet a tettek korának nevezhetünk. Ez pedig, kedves barátom az ön korától még nagyon távol, átláthatatlan távolságban van. Átláthatatlan távolságnak ugrani pedig még férfikorban sem szabad. Gondosan át kell hidalni ezt a távolságot. Ez vár önre a tanulás, az akaraterő révén még több esztendeig. Szívlelje meg a tanácsomat. És ha megszívlelve ily

*) E rovat alattiakért nem felelős a Szerk.

uton éri el majd a férfikort, vagy a felnőtt ifju korát, akkor majd az ön csókjait keresik és ön mint férfi annak adja, akit férfias öntudatában arra méltónak tart. Ennek az öntudatnak a megszerzését tűzze ki célul. Ritkaság ez manapság, de a leg-nemesebb, a leghódítóbb az a férfi, aki vasakarattal erre az öntudatra szert tett a fiatalkor éveinek munkája révén.

Dr. Schmiedt G. főtörzsorvos és phisicus hies

fülölaia

me gyógyítja az időleges süketiséget fülfolást, fülzugást, sőt az idült nagyothallást. Egyedül Török József gyógyszer-tárában Budapest, Király-utca 12. kapható. — Használati utasítás van hozzá.

Ára 2 frt üvegenként.

Eladó

a város szélétől 300 méter távolságra fekvő

22 Kapa halasi szőlő,
a rajta levő
villaszerű épülettel.

Esetleg az épület kisebb területtel is. Bővebb felvilágosítást nyújt

Kovács Antal,
Népbank.

Első szabadkai

Bernstein-féle
kifűző vízesugorka- és
savanyupaprika-konzerv

készítése I. kör, Kölcsei-u., a volt régi Schönstein-féle ecet-gyár.
Saját ház.

ECET-eszenc

— eladás, —

amelyért kezeskedem, hogy benne az ugorka és paprika állandó és kiváló kellemes izü.

Együttal értesitem a n. é. közönséget, hogy nálam naponta friss vízes-ugorkát lehet kapni.

— Szives pártfogást kér
Bernstein Emil.

SCHICHT-szappan!

(Szarvas vagy kulcsszappan)

Legjobb, legkiadósabb s azért a legolcsóbb szappan.
Ment mindennemű káros alkatrészeketől.

Mindenütt kapható.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan „Schicht“ névvel és a „szarvas“ vagy a „kulcs“ védjegyvel legyen ellátva.

Védjegy: „Horgony“.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régiójának bizonyult háziszert, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **köszvénynél, csúznál és meghűléseknél** bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony“ védjegygyel és a Richter cég-jegyzésével ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapesten.

Richter gyógyszer-tára az „Arany oroszlanhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapli utókiadás.

678/1905. végrh. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. járásbíróságnak 1905. évi Sp. IV. 468/3 számú végzése következtében Breuer Károly javára Polyakovics Antalné ellen 600 K. s jár. erejéig 1905. évi május hó 4-én foganatosított kielégítés végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 758 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: különféle áru és varrógép nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésen a szabadkai kir. járásbíróság 1905-ik évi V. 901/2. számú végzése folytán 600 kor. tőke-követelés ennek 1904. évi május hó 20 napjától járó 5% kamatai 1/3% váltódíj és eddig összesen 94 kor. 40 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Szabadkán V. kör Péter-utca 17 sz. a leendő megtartására 1905. évi július hó 18-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénz-fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt, Szabadkán 1905. évi július hó hó 1 napján.

Kindris,
kir. bir. végrehajtó.